

תפיסותיהם של בני משפחה וצוות סיעודי לגבי מעורבותם של בני משפחה באשפוז

אורלי טונקיקר¹, אנה זיסברג², נורית גור-יעיש³, עמוס רוגוזינסקי², אליינה סיגל¹

¹ בית הספר לסיעוד ע"ש בטי איירין מור, אוניברסיטת קליפורניה דיויס, ארה"ב; ² החוג לסיעוד ע"ש שריל פנסר, אוניברסיטת חיפה, ישראל; ³ התוכנית למוסמך בהוראה, אורנים המכללה האקדמית לחינוך, ישראל

מטרת המחקר

להבין את התפיסות של הצוות הסיעודי ובני המשפחה לגבי צפיותיהם ומעורבותם של בני משפחה בשימור תפקוד ובתמיכה רגשית במהלך האשפוז של מטופלים זקנים.

רקע

שימור מצב תפקודי ורגשי במהלך אשפוז מנבא תוצאי אשפוז טובים יותר של מטופלים זקנים.¹ הצוות הסיעודי אחראי על שימור התפקוד ומתן תמיכה רגשית במהלך האשפוז. בני משפחה המלווים זקנים במהלך אשפוזם מעורבים גם הם בשימור התפקוד, כגון בעזרה בפעולות היומיומיות,^{2,3} אלא שחסרות עדויות לגבי הציפיות למעורבות זו והאופן שבו היא מתנהלת.

שיטות

11 אישים ואחיות מוסמכים מחלקות אשפוז בבתי חולים כלליים

מחקר איכותני תיאורי, מדגם נוחות (n=22) ראיונות מובנים למחצה בזום בעברית, ברוסית או באנגלית, בהתאם להעדפת בני המשפחה ניתוח תמטי לזיהוי דפוסים ותמות באופן אינדוקטיבי אמניות: טיוב איטרטיבי של הקודים וגישות הקידוד, תרגומים מרובים ואימות לשוני, יומן רפלקטיבי מתמשך, תחקיר בין עמיתים, דוגמאות לביקורת

11 בני משפחה (7 ילדים, 4 בני זוג) שליוו את בני משפחתם הזקנים באשפוז בבתי חולים כלליים

ממצאים 3 תמות מרכזיות

"אז אני חושבת שזה תפקידה מאה אחוז של המשפחה להיות שם תמיכה רגשית... אני יכולה להחליף בן משפחה ב[היבט] הפיזי, אני אקלח... אני לא יכולה להחליף בן משפחה בתמיכה רגשית לא משנה מה אעשה."

"בעולם אידיאלי... משפחה היא תמיכה נפשית בלבד, אני מאוד נגד טיפול... פיזי [ע"י בן משפחה, זה] יוצר... תלות שהיא לא בריאה לאף אחד מהצדדים..."

"אני חושב שכן [בן משפחה צריך לעזור בניידות]... כמוכן שלא לכולם יש כזאת אפשרות, אז גם תלוי מה החולה מרגיש... אמא שלי תפקדה... לבד והכל עשתה לבד צלולה... אבל יש אנשים שכן שזה מתבקש בצורה יותר חזקה."

"...כשבן משפחה נכנס ורוצה לראות אם טיפולו בפצעים למשל. רואים אם בן משפחה רוצה להיות מעורב. אם לא רוצה להיות מעורב הוא בעצמו יוצא. דאגה של בן משפחה אפשר לראות ואפשר להרגיש."

תפקידם העיקרי (ולעתים הבלעדי) של בני המשפחה הוא תמיכה רגשית

מעורבותם האופטימלית של בני המשפחה בעזרה בפעולות יומיומיות

הצוות הסיעודי מסתמך בדרך כלל על "אינטואיציה" כדי לקבוע את יכולותיהם והעדפותיהם של בני המשפחה במעורבות באשפוז

"אה... הייתי רוצה להגיד שזה [תמיכה רגשית] גם וגם [תפקיד הצוות ותפקיד המשפחה] אבל נראה לי שזה בסוף יותר רק של המשפחה."

"... כשמטופל לפני האשפוז היה עצמאי מבחינת אוכל, המשפחה רוצה לעזור למטופל תוך כדי אשפוז כי זה נותן הרגשה טובה למטופל שזה לא משהו זר. כשבן מאכיל את אבא זה מעצים את הבן והמטופל מרגיש יותר בנוח כשקורב משפחה מאכיל אותו."

"אני יכולה להביא.. בקבוק... עוזרת לצוות ועוזרת לבן זוגי. אם מגש האוכל... שם ואף אחד לא לקח... אז אני לוקחת כי מפריע לקום מהמיטה... לא רציתי להעמיס. והייתי מלווה אותו [למקלחת] ואם הוא הרגיש מאוד לא טוב, אני הייתי נכנסת למקלחת..."

"אני יודע לזהות אותם [משפחות שמבינות מה הצורך של המאושפז ורוצות לעזור] רק אחרי שהם מתחילים את יודעת לזוז, לדבר, לזוז, לבקש..."

מסקנות

הממצאים מצביעים על תמימות דעים של הצוות הסיעודי ובני המשפחה לגבי תפקידם הרצוי של בני משפחה בתמיכה רגשית לזקן המאושפז ודעות מגוונות לגבי תפקידם הרצוי בעזרה בפעולות היומיומיות השימוש באינטואיציה להערכת יכולותיהם של בני המשפחה מדגיש את הצורך בהכללת הערכת מעורבותם של בני המשפחה באשפוז בהכשרה הסיעודית

References: ¹Zisberg et al., JAGS 2015;63,55-62; ²Bélanger et al., Pat Exp J 2018;5,56-65. ³Alshahrani et al., J Clin Nurs 2018;27:2333-45

ליצירת קשר

E-mail: Orly.Tonkikh@gmail.com

מחקר זה נערך במסגרת השתלמות בתר דוקטורט Fulbright Postdoctoral Fellowship ו-Heather M. Young Postdoctoral Fellowship של אורלי טונקיקר, בהנחיית Prof. Elena O. Siegel ו-Prof. Heather M. Young ובמימון המכון הלאומי לחקר שירותי בריאות ומדיניות הבריאות